

Στις 3.10.2019 έγινε στο βιβλιοπωλείο **ΙΑΝΟΣ, η παρουσίαση του βιβλίου** του Ιωσήφ Βεντούρα **"IBBUR Οι Εβραίοι της Κρήτης 1900 – 1950" των εκδόσεων ΜΕΛΑΝΙ.**

Στο βιβλίο αυτό συγκεντρώνονται σε μορφή μαρτυρίας- χρονικού αφηγήσεις, έγγραφα και φωτογραφίες Εβραίων της Κρήτης, ώστε ο αναγνώστης που δεν είναι εξοικειωμένος με την ιστορία του νησιού, να αντιληφθεί την αδιάλειπτη παρουσία τους από το 1900, μια παρουσία η οποία προσέθεσε πολλά στην πολυμορφία του κοινωνικού ιστού, τον άδικο χαμό τους το 1944 και την περιπέτεια των ελάχιστων εκείνων που διασώθηκαν.

Κατά την παρουσίαση για το βιβλίο **μίλησαν ο Γενικός Γραμματέας του Κεντρικού Ισραηλιτικού Συμβουλίου Ελλάδος, Βίκτωρ Ισαάκ Ελιέζερ**, ο οποίος αναφέρθηκε στο περιεχόμενο του βιβλίου με το οποίο παρουσιάζεται μέσα από τα προσωπικά βιώματα του συγγραφέα η αδιάλειπτη παρουσία της εβραϊκής ζωής στην Κρήτη. Ολοκληρώνοντας την ομιλία του ο κ. Ελιέζερ επεσήμανε χαρακτηριστικά: «Οι περιπτώσεις αυτές που καταγράφονται στο βιβλίο του Σίφη Βεντούρα και είναι ενδεικτικές της αγωνίας και της ψυχολογίας τόσο των διασωθέντων Εβραίων που βρήκαν τις περιουσίες τους και τα Κοινοτικά ιδρύματα κατεστραμμένα και λεηλατημένα σε όλη σχεδόν την Ελλάδα, όσο και των Εβραϊκών διοικήσεων που πάλευαν να ανασυγκροτήσουν την εβραϊκή ζωή στη χώρα με βασική προτεραιότητα πάντα αυτούς που επέστρεψαν από την κόλαση των ναζιστικών στρατοπέδων συγκέντρωσης.

Ο επίλογος του Σίφη Βεντούρα είναι εξ ίσου εντυπωσιακός, και επιτρέψτε μου να διαβάσω ένα απόσπασμα: «Ο στρόφαλος του χρόνου δουλεύει ακατάπαυστα. Οι πεθαμένοι πρόγονοί μου ανασύρουν θύμησες, στριμώχνονται σε έναν παρελθόντα χρόνο. Η Κιβωτός του θανάτου φυλάσσει τα μυστικά των θρήνων στο βάθος του πελάγου. Οι σκιές των πνιγμένων ομοθρήσκων Κρητικών συμπατριωτών μου ίπτανται πάνω από τα σπίτια τους στην «Οβραϊκή».

Όλο το παρελθόν των Εβραίων της Κρήτης μοιάζει με θρυμματισμένο γυαλί. Προσπάθησα με αυτό το βιβλίο – μαρτυρία να συγκολλήσω ένα μέρος του, να ανακαλύψω και να καταγράψω την αρχική του μορφή. Δυστυχώς, οι Ναζί δεν ήθελαν να εξαφανίσουν μόνο τον άνθρωπο Εβραίο, επιζητούσαν με τον ίδιο συστηματικό τρόπο να εξαφανίσουν την ιστορία του και το πνευματικό του έργο.
Η ιστορική εβραϊκή κοινότητα των Χανίων δεν υπάρχει πια. Διατηρώ το θλιβερό προνόμιο να είμαι ό τελευταίος Εβραίος άντρας που γεννήθηκε στην Κρήτη.
Ωστόσο η μνήμη της εβραϊκής παρουσίας στο νησί διασώζεται, μιας και υπάρχει στην παλιά εβραϊκή συνοικία των Χανίων η Συναγωγή Etz Hayyim, ένα κτίριο που κτίστηκε τον 15ου αιώνα, υπέστη καταστροφές και μετά τον πόλεμο, αφού παρέμεινε για μεγάλο διάστημα σε άθλια κατάσταση, αναστηλώθηκε με τις προσπάθειες και τη φροντίδα του Νίκου Χαννάν Σταυρουλάκη το 1999».

Το βιβλίο του Ιωσήφ Βεντούρα είναι μια ζωντανή μαρτυρία πλαισιώνεται από ονόματα, έγγραφα και δημοσιεύματα που μαρτυρούν τη ζωή αλλά και τον βίαιο θάνατο των Εβραίων της Κρήτης. Δυστυχώς στη Κρήτη σήμερα, ο επισκέπτης, αν εξαιρέσει κανείς τα Χανιά, δεν βρίσκει τίποτε που να θυμίζει οτι κάποτε στη Μεγαλόνησο ζούσαν και ευημερούσαν Εβραίοι, μαζί με Χριστιανούς και Μουσουλμάνους. Και είναι θλιβερό που μετά τους ναζί, λεηλατήθηκε κάθε τόπος που θύμιζε την εβραϊκή παρουσία. Ακόμη και τα νεκροταφεία. Και δεν υπάρχει ούτε μια αναμνηστική πλάκα! Είναι λοιπόν άξιος συγχαρητηρίων, και του εύχομαι να είναι γερός και δυνατός ο Σίφης Βεντούρας που γυρνάει από σχολείο σε σχολείο στη Κρήτη και διηγείται την ιστορία του και θυμίζει ότι κάποτε εδώ ζούσαν Εβραίοι».

Στη συνέχεια ο κριτικός λογοτεχνίας Αλέξης Ζήρας, αναφέρθηκε στο πόσο σημαντική είναι η συγκέντρωση και η καταγραφή των στοιχείων για την παρουσία των Εβραίων στην Κρήτη, θέμα για το οποίο δεν υπάρχει αρκετή βιβλιογραφία και ο συγγραφέας του βιβλίου Ιωσήφ Βεντούρας που μίλησε για το ηθικό χρέος που τον οδήγησε στη συγγραφή αυτού του βιβλίου, καθώς όπως χαρακτηριστικά υπογραμμίζεται από το συγγραφέα στην περίληψη του βιβλίου: «οι ψυχές των Εβραίων της Κρήτης που χάθηκαν άδικα στη διάρκεια της ναζιστικής κατοχής του νησιού με στοίχειωσαν».

Phoca PDF